

pouličné fotografie - pozri *fotografia sociálna, Pouličný život v Londýne*

http://cs.wikipedia.org/wiki/Pouliční_fotografie

Eugène Atget: Pouliční muzikanti (1898-1899)

pouličné umenie - *street art*

pouliční obchodníci - *obchodníci pouliční*

Pouličný život v Londýne - kniha Pouličný život v Londýne (angl. *Street Life in London*) publikovaná v 1876-7 sa skladá zo série článkov zo strany radikálneho novinára Adolphe Smitha a fotografií *Johna Thomsona*; ide o krátke články, ale plné detailov, na základe rozhovorov s rodom mužov a žien, ktorí živorili na okraji spoločnosti (predavačky kvetín, kominári, čističi topánok, hudobníci, smetiari a zámočníci atď.); *Street Life* bol súčasťou narastajúceho záujmu o mestskú chudobu a sociálne podmienky v druhej polovici 19.st.; kniha je teraz považovaná za kľúčové dielo v dejinách dokumentárnej fotografie; pozri *Výkriky Londýna, Londýn a chudobní ľudia Londýna*

[http://cs.wikipedia.org/wiki/John_Thomson_\(fotograf\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/John_Thomson_(fotograf))

pour féliciter - franc. – „k blahoželaniu“ alebo „namiesto blahoželania“; skratka *P.F.*; porovnaj stredoveký *christogram* vo forme gréckeho písmena ró (P) vo význame „veľa šťastia“; pozri *novoročenka*

poupées/pupé - franc.; kožené *roztieradlo* používané v grafike v technike *leptu farebného* na nanášanie farieb; pozri *grafické nástroje*

Pourbus ml. Frans - (†1622); flámsky maliar, syn Fransa Pourbusa staršieho a vnuk Pietera Pourbusa; nazývaný aj Frans Pourbus II; známy pre portréty, ale len zriedka tvoril diela s dramatickými situáciami alebo dokonca s krajinami v pozadí; je známy pre svoje zobrazenia kostýmov, závesov a šperkov; vyučil sa v Antverpách v roku 1591; na konci 16.st. pracoval pre arcivojvodu Alberta a infantku Isabellu v Bruseli; pozri *flámski maliari 16.st., flámski maliari 17.st.*

http://en.wikipedia.org/wiki/Frans_Pourbus_the_Younger

F. Pourbus ml.: Isabella Francúzska, kráľovná Španielska (17.st.)

Poussielgue-Rusand Placide - (†1889); parížsky zlatník, známy svojimi liturgickými predmetmi, ako sú *poháre, kalichy, patény, karafy, relikviáre*; pozri *zlatníctvo, francúzski zlatníci*

P. Poussiègue-Rusand: Relikviár svätej koruny Ježiša Krista (katedrála Notre-Dame v Paríži, 1862)

Poussin Gaspard - G. Dughet

Poussin/pusen Nicolas - (†1665); francúzsky maliar, jeden z najväčších maliarov 17.st., zakladateľ európskeho klasicizmu (pozri *barokový klasicizmus*, *rokoko klasicizmus*); keď sa o jeho tvorbu začal zaujímať kardinál Richelieu, začal maľovať pre jeho palác rad *bakchanálií*; väčšinu života strávil v Ríme, kde sa špecializoval na historické maľby zobrazujúce scény z biblie, antiky a mytológie; jeho prvé práce sú charakterizované zmyselnosťou a farebnosťou; jeho práca ovplyvnila viacerých významných maliarov, vrátane *J.-L. Davida* a *P. Cézanna*; pozri *francúzski maliari 17.st.*, *krajinomalba*; *krieda čierna*

[http://fr.wikipedia.org/wiki/Syrinx_\(nymphé\)](http://fr.wikipedia.org/wiki/Syrinx_(nymphé))

http://ca.wikipedia.org/wiki/Rapte_de_les_sabines

http://en.wikipedia.org/wiki/Nicolas_Poussin

<http://www.wikiart.org/en/nicolas-poussin/victory-of-joshua-over-the-amalekites>

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CF%80%CE%B1%CE%B3%CE%AE_%CF%84%CF%89%CE%BD_%CE%A3%CE%B1%CE%B2%CE%AF%CE%BD%CF%89%CE%BD_%CE%93%CF%85%CE%BD%CE%B1%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD

https://www.google.sk/search?q=Nicolas+Poussin&espv=210&es_sm=93&tbm=isch&imgil=DxeoTT0ME2nJM%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn2.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtbn%253AANd9GcRpSzhDIYlxNMkCR81_OH6MZkafb2B9Dgg9q6BwL-

M9ZdggG9EU%253B800%253B556%253Bj4woGPE0oSz2jM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fmisantr Olimpia.blogspot.com%25252F2013_08_01_archive.html&source=iu&usg=__-bDAyutrT75Te6F3CeVPwZU9dP4%3D&sa=X&ei=I3gcU5m8NaTY7AaYyoDYDw&ved=0CJYBEP4dMAs&biw=1850&bih=958#facrc=&imgdii=&imgrc=DxeoTT0ME2nJM%253A%3Bj4woGPE0oSz2jM%3Bhttp%253A%252F%252F3.bp.blogspot.com%252F-2F1mNqLRkg4%252FUizbfA0J5xI%252FAAAAAAAAAAIU%252Fpx6uTchR5qo%252Fs1600%252Fnicolas-poussin-arcadia.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fmisantr Olimpia.blogspot.com%252F2013_08_01_archive.html%3B800%3B556

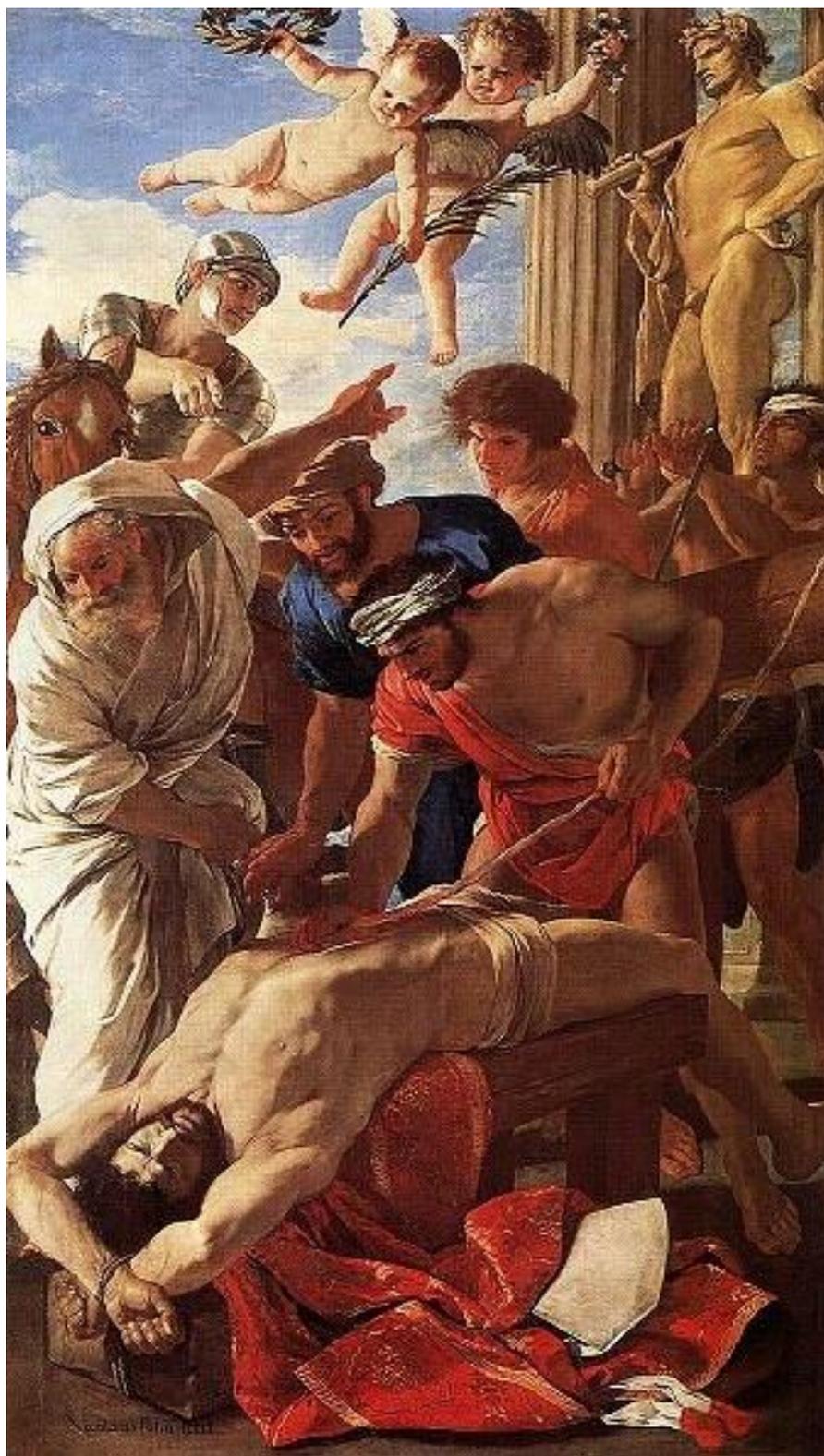
N. Poussin: Kefalos a Éós (1630)

N. Poussin: Odpočinok na úteku do Egypta (1627)

N. Poussin: Smrť Panny Márie (1623)

N. Poussin: Martýrium sv. Erasma (1629)

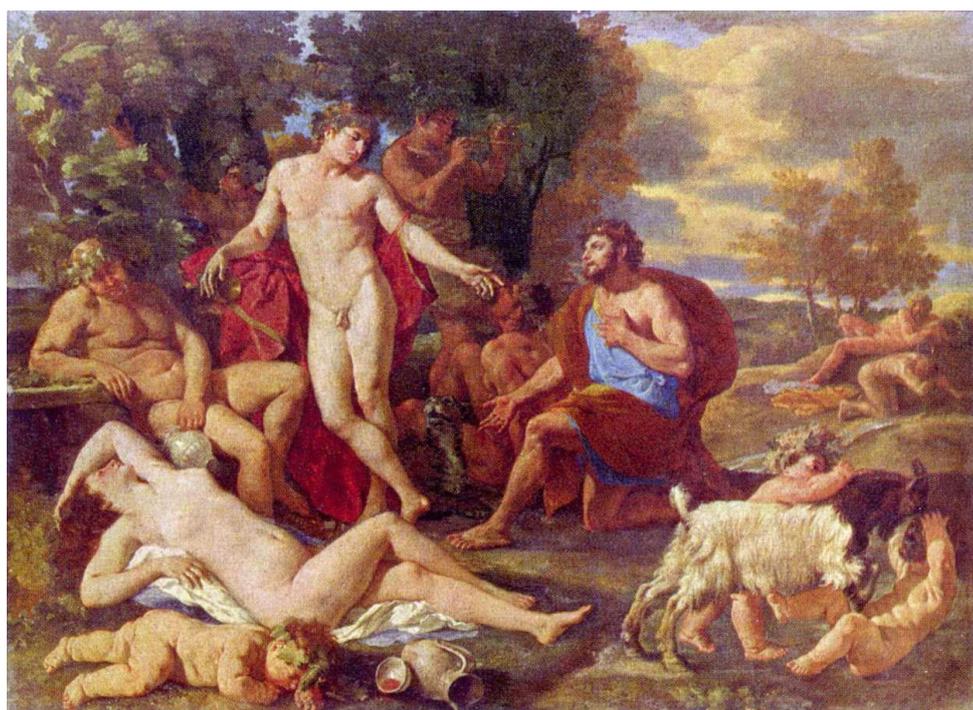
N. Poussin: Diana a Endymion alebo Selene a Endymion (1630)

N. Poussin: Krajina s Diogenom (1647)

N. Poussin: Mojžišov zázrak otvorenia skaly (1633-1635)

N. Poussin: Midas pred Bakchom (17.st.)

N. Poussin: Apollo a Dafne (1625)

N. Poussin: Tancujúce Múzy (1634-1636)

N. Poussin: Nanebovzatie Panny (1626)
N. Poussin: Nanebovzatie Panny (1650)

N. Poussin: Kľaňanie zlatému teľaťu (1633-1637)

N. Poussin: Vítězstvo Jozua nad Amálekovci (1624-1625)

N. Poussin: Zdržanlivost Scipiona (1640)

N. Poussin: Zničenje Jeruzalemského chrámu I (1625-1626)

N. Poussin: Zničenje Jeruzalemského chrámu Titom II (1630)

poussinisti/pusenisti - (názov podľa N. Poussina); v umelecko-teoretickom smere na konci 17.st. stúpenci francúzskeho akademického maliarskeho názoru (pozri *akademizmus*), ako ho predstavovalo dielo Poussina (†1665); pozri *barokový klasicizmus*, *rokokoklasicizmus*); hájili zásady *klasicizmu*, *lineárnosti* a tým aj kresbu ako základ tvorby, ktorej mala byť vždy podriadená maľba; potláčali napr. individuálne rysy *maliarskeho rukopisu*, vydvihovali naproti tomu racionalitu *kompozície*, *idealizáciu* a objektivitu, *kánon* a *normy* odvodené z antickej *klasiky* (pozri *klasické obdobie antického Grécka*), témy podriadené spoločenskej myšlienke absolutistického francúzskeho štátu, ktorý v rímskom cisárstve (pozri *Rímska ríša*) videl svoj predobraz; odporcovia poussinistov, *rubenisti*, kládli naopak dôraz na *farbu*; pozri *klasicizmus 2*; N. Colombel

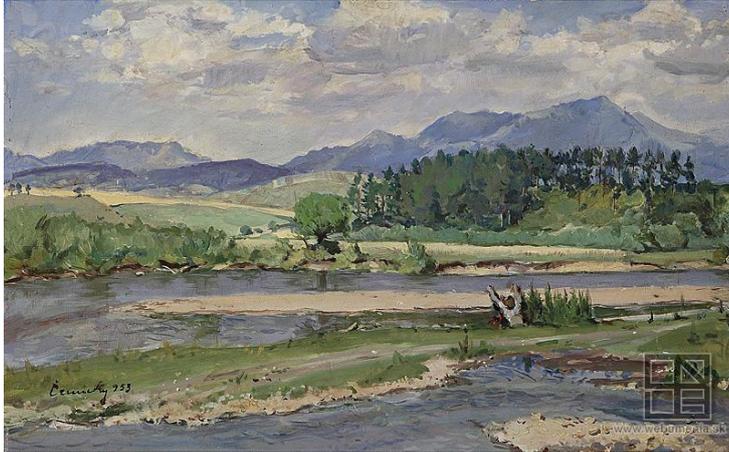
poutec - český termín pre vodorovnú priečku z *dreva* alebo *kameňa*, ktorá delí *okno* alebo *dvere* a ktorá spolu so stĺpikmi tvorí *križ okenný*

poval - Dudák: " meň nahrubo opracovaný na dvoch protiľahlých pozdĺžnych stranách; povaly kladené vedľa seba tvoria *povalový strop*; môžu tiež spevňovať cesty (*povalová cesta*)

povalový strop - *strop povalový*

povalúša - z ruštiny; drevená *veža*, súčasť obytných *choromov*; pozri *ruská architektúra*

Považie - pozri *Spiš*; *Slovensko*

L. Čemický: Krajina pri Váhu

Považská Bystrica - pozri *Slovensko*

https://sk.wikipedia.org/wiki/Pova%C5%BESk%C3%A1_Bystrica

I. Winer-Král: Jarmok v Považskej Bystrici (1928)

povera, poverčivosť - podľa sociologických prieskumov každý druhý človek verí na dobré a zlé *znamenia*; psychológovia poverčivosť nezatracujú, lebo dodržiavaním *rituálov* si uspokojujeme potrebu pozitívne ovplyvňovať svoj *osud*; povery sa udržiavajú formou porekadiel; rozlišujeme povery vysvetľujúce, zasahujúce, ochranné (*apotropajné*) či veštiace

pozri *mágia*; *požehnanie*, *veštenie*; *mačka čierna*, *symboly číselné*: 13; 666; 888; *lastovička*, *kohút*, *holubie vajce*, *sova*, *kuvik*, *bažant*, *kukučka*; *klincový fetiš* (Biedermann); *tieň* (v povere); *jednorožec* (Lurker); *žeriav*; *bosorky/strigy/čarodejnice*, *Božie narodenie* (Beliana); *karašiši*; *Eligius*

Poverenie Jána zapísať knihu/Poverenie Jána zaznamenať zjavenie - (Zjavenie Jána 1,11); **V deň Pána** (v nedeľu; v prvokresťanských časoch sa Ježišovo zmŕtvychvstanie slávilo každý týždeň) **bol som vo vytržení ducha** (inšpiráciou, v duchu; duševný stav nie chorobný ani umelo vyvolaný) **a počul som za sebou mohutný hlas** (anjela zvestovateľa), **ako hlas trúby: Čo vidíš, napíš do knihy** (podobne *Nové nebo a nová zem* 21,5), **a pošli siedmim cirkevným zborom do Efezu, Smyrny, Pergamu, Tyatiry, Sard, Filadelfie a do Laodikey.**

-Rozkaz napísať knihu v niektorých rukopisoch prechádza téme *Sedem sviatnikov*; je vnímaný ako súčasť tejto kapitoly; jeho názov je odvodený z verša (1,10); námet má vlastnú *ikonografiu*: anjel prináša sv. Jánovi list, zriedkavo Boh odovzdáva list anjelovi (*Beatus Silos*); iná je epizóda Rozkaz zapísať knihu (1,19), ktorá zachycuje Jána pri nohách Krista a tvorí vedľajší námet *Videnia Syna človeka*; zrejme námet s Kristom odovzdávajúcim knihu najprv anjelovi a ten až sv. Jánovi tvorí významový oblúk týchto dvoch epizód

(1,11. Poverenie Jána zapísať knihu/Anjel predstavuje zjavenie). **Zjavenie Jánovi** (Beatus Millán, 10.-12.st.)

(1,11. Sedem sviatnikov). **Poverenie Jána** (Beatus Saint-Sever, 1060)

(1,9-16. Sedem sviatnikov). **Poverenie Jána** (Beatus San Andrés de Arroyo, 975)

(1,11. Sedem svietnikov). **Poverenie Jána** (Beatus Silos, 1091)

(1,11. Sedem svietnikov). **Ján prijíma knihu** (Beatus Cardeña, okolo 1180)

(1,11. Sedem svietnikov). **Rozkaz napísať knihu** (Apokalypsa 'Queen Mary, 14.st.)

J. Duvet: Zjavenie svätého Jána Evanjelistu (1485- 1561)

Poverenie Petra - Odovzdanie kľúčov Petrovi

povesti - pozri *bažant*, *Jambudviha* (Biedermann); *bludička*; *berserker*; *broskyňa* (Obuchová); *Nebeský list*; *chryzelefantína*; *Hypatia*, *Katarína Alexandrijská*; *rozprávky*, *legenda*

Poverenie Petra - Kristus poveruje Petra

povery - pozri *viera*

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Povery>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Superstitions>

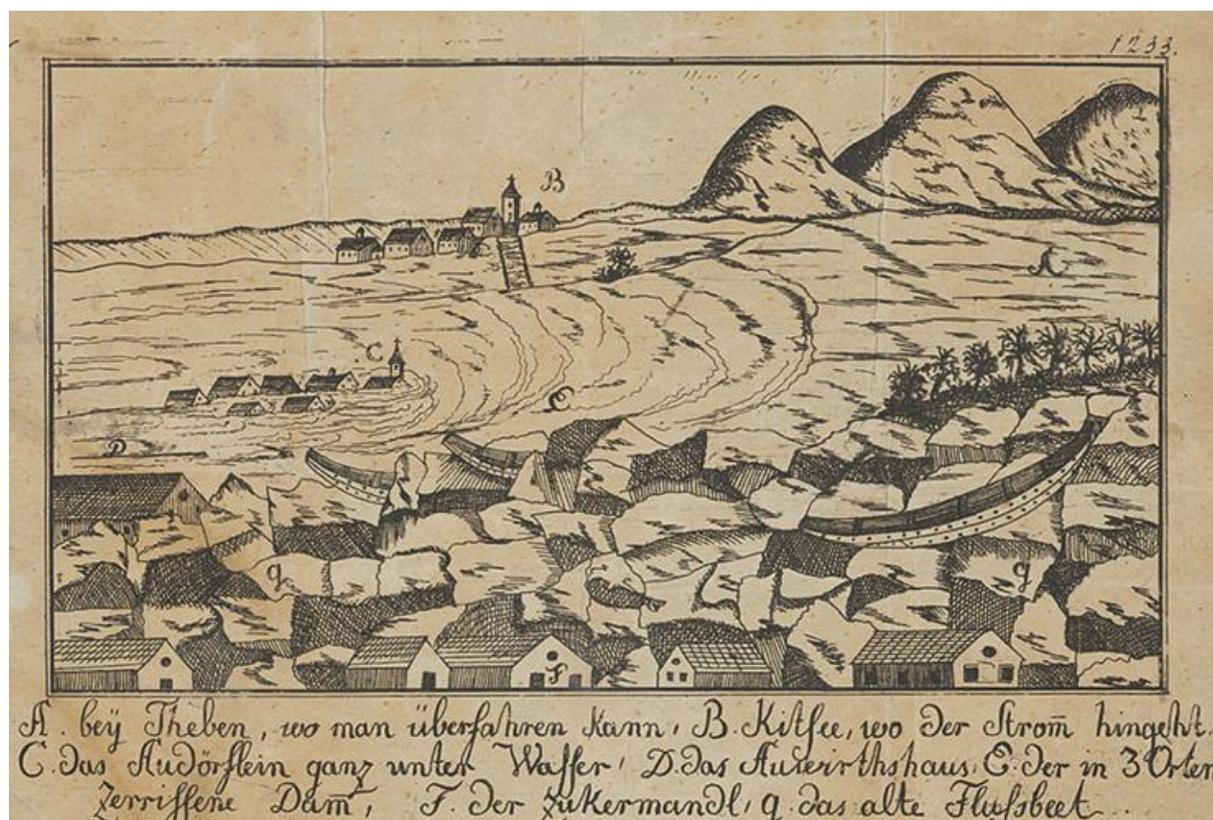
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Pov%C4%9Bry>

povodeň - pozri *Florián*, *kresťanskí svätci*; *atribúty*, *symboly*, *alegórie a prirovnania*; *bažant* (Biedermann); *potopa sveta*

<http://www.wikiart.org/de/tag/fires-and-floods>

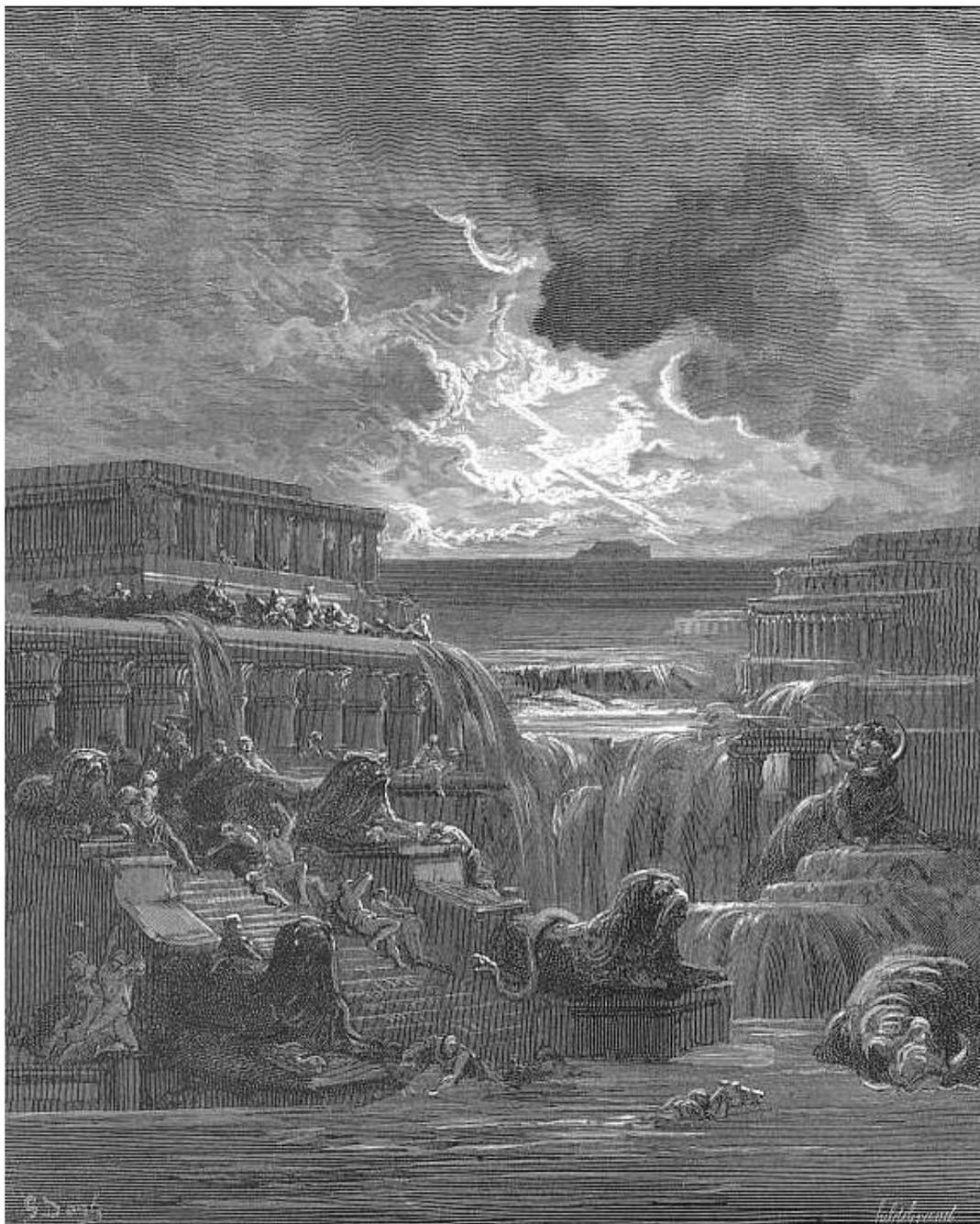

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Povodeň (Norimberská kronika, 1493)

A. bei Theben, wo man überfahren kann, B. Kiltsee, wo der Strom hingehet.
C. Das Auldorflein ganz unter Wasser, D. Das Auldorffhaus, E. Der in 3 Orten
zerriffene Dam, F. Der Zuckermannd, G. das alte Flussbeet.

Stredoeurópsky grafik zo 17.storočia: Povodeň v Bratislave v r.1670 (medirytina, 1670)

G. Doré: Všetky domy pred povodňou (drevoryt z Miltonovho Strateného raja, 1866)

L. Moe: Povodeň (ilustrácia)

povolanie - pozri *remeslá*

Povolanie Jána/Kristus povoláva Jána - Nanebovzatie Jána

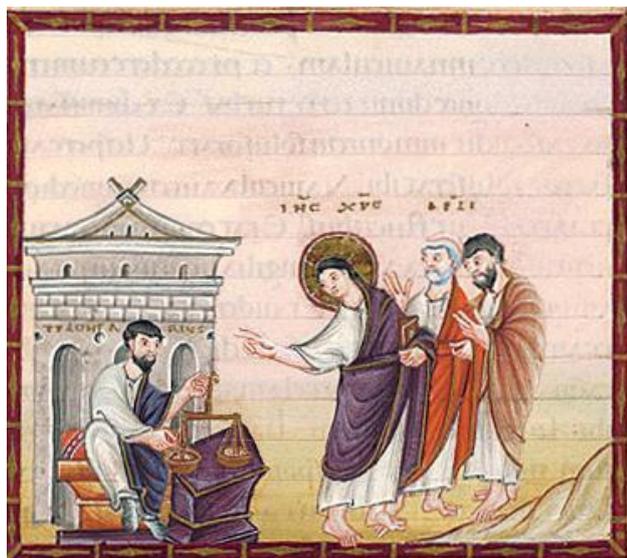
Povolanie apoštolov - Povolanie Petra a Ondreja, Povolanie synov Zebedeových

Povolanie apoštolov Jakuba Staršieho a Jána - Povolanie synov Zebedeových

Povolanie Matúša - (*Matúš 9,9*); „Keď Ježiš odchádzal odtiaľ, videl človeka menom Matúš sedieť na colnici a povedal mu: Nasleduj ma! A on vstal a nasledoval Ho“

-výjav zobrazuje Matúša sediaceho u za svojím stolom, na ktorom ležia peniaze (pre túto činnosť boli *colnici* a daňoví výbercovia v opovržení); k Matúšovi prichádzajú daňoví poplatníci; je prítomný Ježiš, Matúš k nemu vzhliada alebo vstáva zo svojho sedadla alebo naopak je pohrúžený do svojich účtovných kníh či počíta mince (*Caravaggio*); scéna zobrazuje niekedy *Petra a Ondreja*; pozri *christologický cyklus, Kristus, Ježiš, biblia*

<http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:The Calling of Saint Matthew by Caravaggio>

Ježiš povoláva Léviho (Codex Egbert, 980-993)

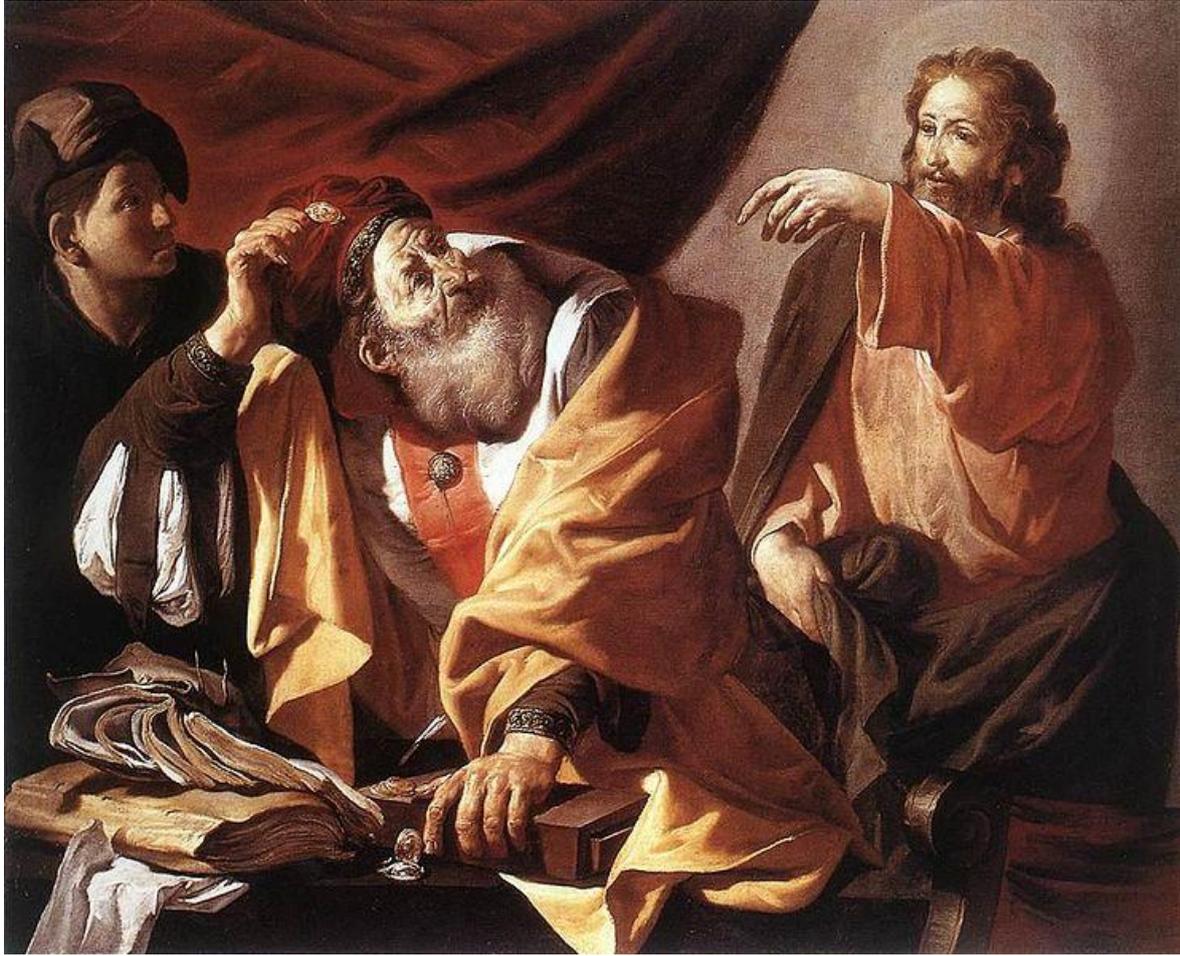
Caravaggio: Povolanie sv. Matúša (1599-1600)

H. J. Terbrugghen: Povolanie svätého Matúša (1621)

J. van Bijlert: Povolanie sv. Matúša (17.st.)

H. J. Terbrugghen: Povolanie sv. Matúša (1616)

M. van Reymerswaele: Povolanie svätého Matúša (1536)

H. J. Terbrugghen: Povolanie sv. Matúša (17.st.)

J. Sanders van Hemessen: Povolanie sv. Matúša (1548)

Povolanie Petra a Ondreja/Povolanie prvých učeníkov/Povolanie apoštolov - (*Marek 1,16-18*); „Keď išiel (Ježiš) popri Galilejskom mori (pozri *Genezaretské jazero*), uvidel *Šimona Petra* a jeho brata *Ondreja*, ako vrhajú sieť do mora, lebo boli rybári. Ježiš im povedal: Pod'te za mnou, a ja z vás urobím rybármi ľudí“; výjav zobrazuje bratov v ich člně, za'ahujú sieť alebo jeden či obaja kľačia na brehu pri Ježišových nohách; niekedy vidieť aj množstvo divákov, takže výjav pripomína kázeň zástupom na brehu jazera (pozri *Ježiš káže na Genezaretskom jazere*); pozri *christologický cyklus, Ježiš, Kristus, biblia*

Duccio: Povolanie apoštolov Petra a Ondreja (1308-1311)

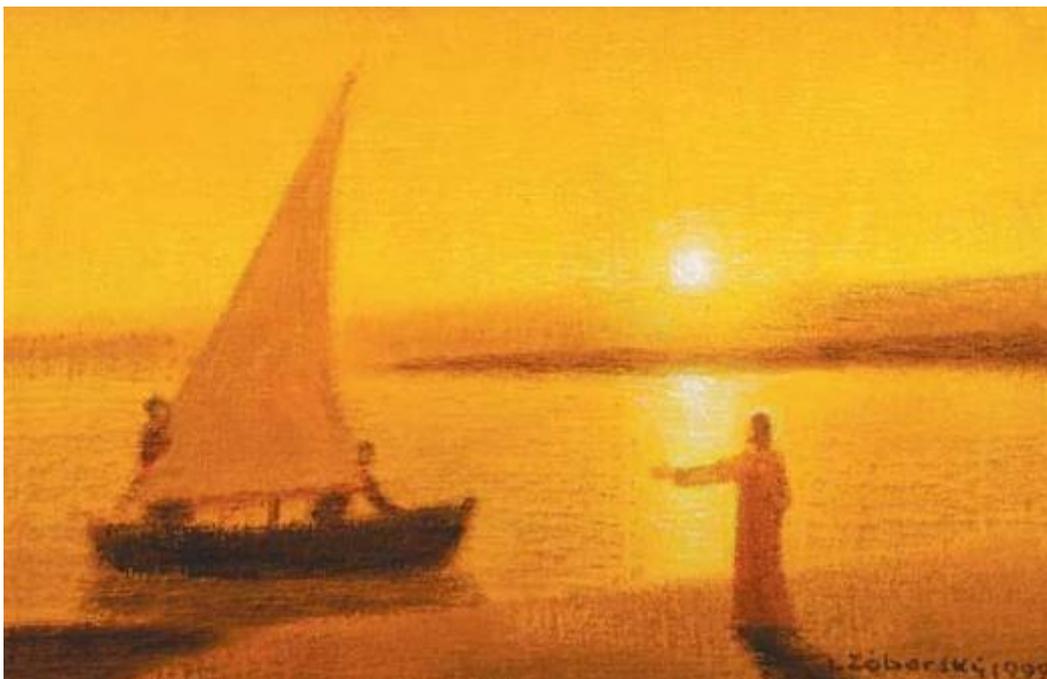
D. Ghirlandaio: Povolanie apoštolov (freska v Sixtínskej kaplnke, 1481)

A. Altdorfer: Povolanie apoštolov (1516-1518)

A. Sadler II podľa F. Barocci: Kristus povoláva apoštola Petra a Ondreja (1594)

L. Záborský: Kristus povoláva apoštol Petra a Ondreja (1999)

Povolanie synov Zebedeových/Povolanie apoštolov Jakuba Staršieho a Jána -

M. Basaiti: Povolanie synov Zebedeových (1510)

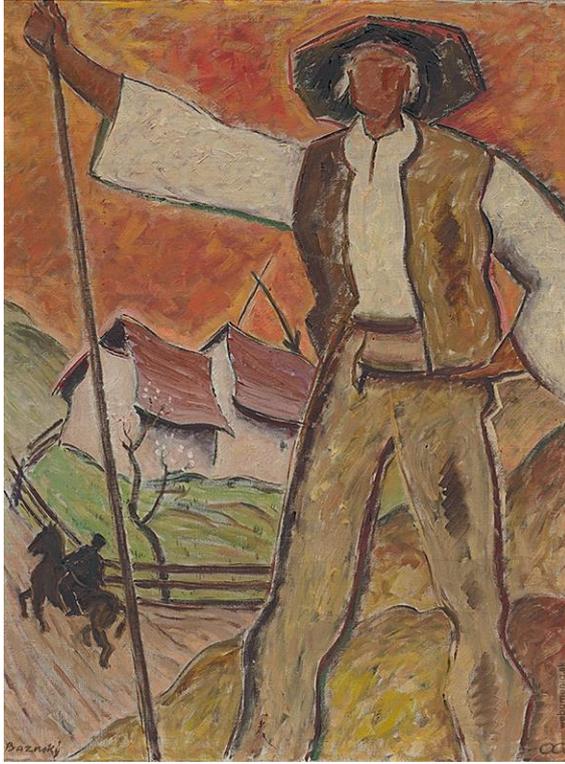
povraz - pozri *cingulum*; *Karol Boromejský*, *apoštol Ondrej*; *atribúty, symboly, alegórie a prirovnania*
povrazcový vlys - *románsky ornament*; pozri *vlys*
povrazec zemský - *zemský povrazec*

povrch - časť pevnej alebo kvapalnej látky, ktorá je v styku s inou pevnou alebo kvapalnou látkou alebo plynom; vo výtvarnom umení chápaná vo významovom vzťahu k *objemu* telesa; pozri *modelácia, rovina obrazová; tieň vrhnutý*

povstanie, odboj, vzburá - pozri *vojna, bitka; Jánošík; Slovenské národné povstanie*

F. Defregger: Posledný kontingent (1872)

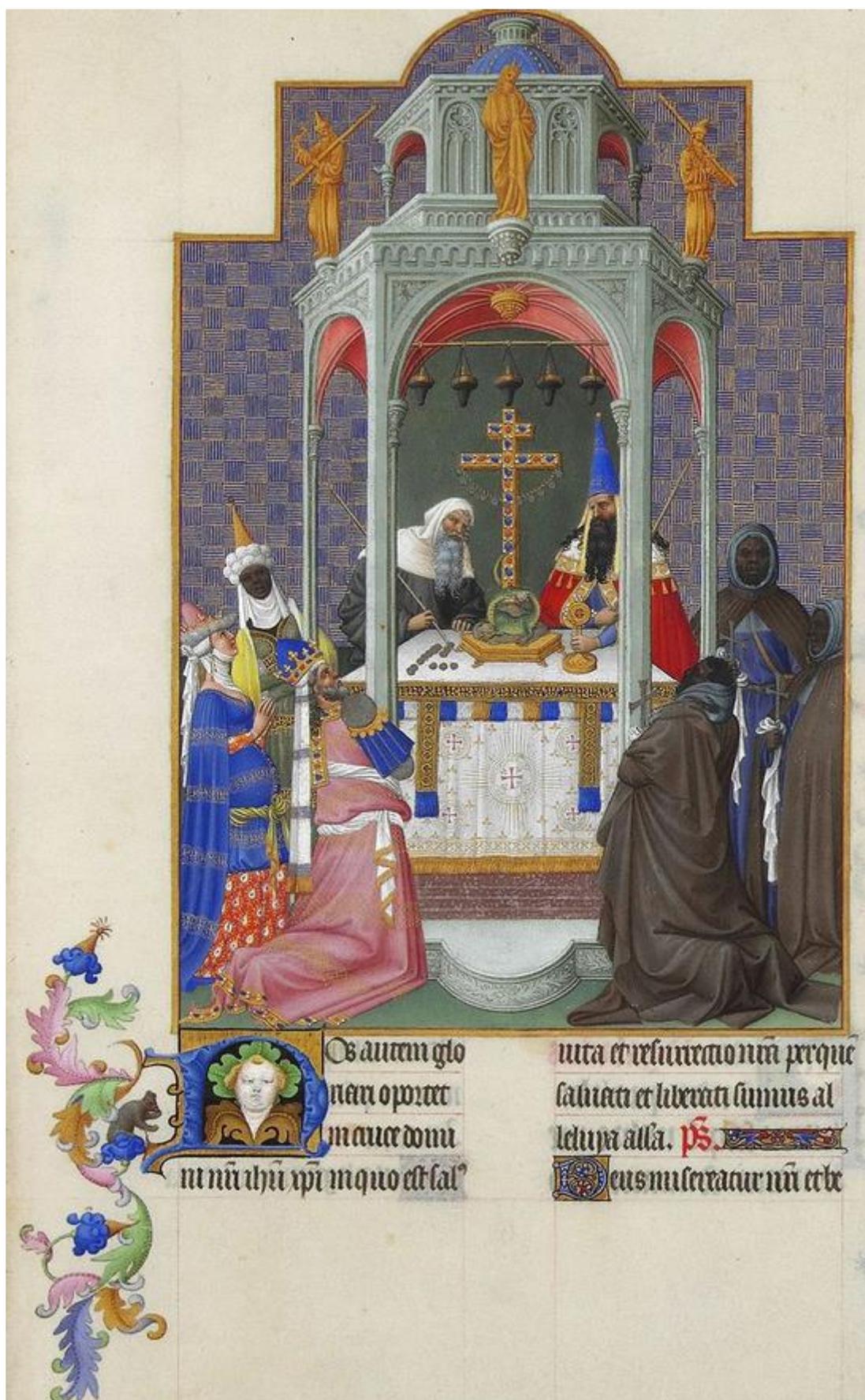

M. A. Bazovský: Odboj (1936)

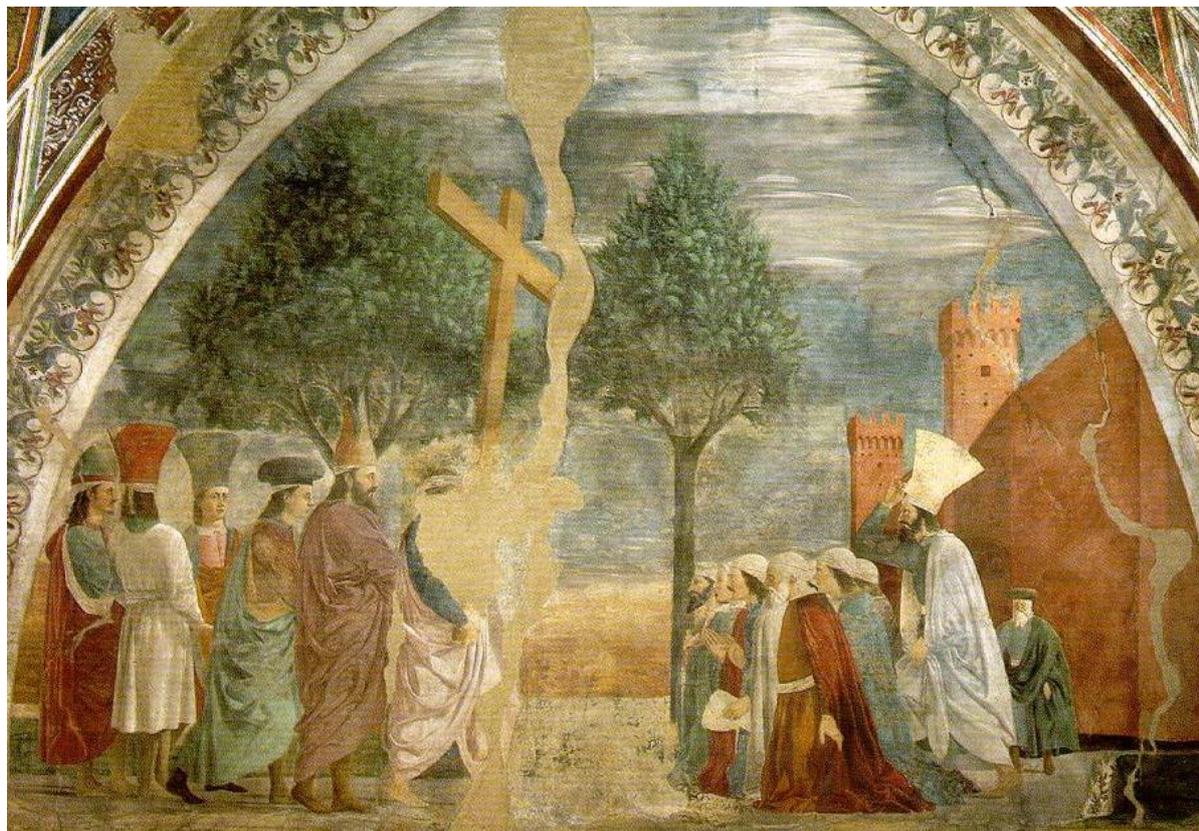
Povýšenie kríža - v kresťanom liturgickom kalendári slávnosť, ktorá pripomína kríž, použitý pri ukrižovaní Ježiša; existuje niekoľko rôznych slávností kríža, ale na *Velký piatok*, ktorý je venovaný Umučeniu Krista a Ukrižovaniu, sa oslavuje kríž sám, ako nástroj spásy; tento sviatok sa nazýva gréc. Ὑψωσις τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ/Ύψωσις τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ – „Povýšenie svätého a životodarného kríža“, rus. Воздвижение Креста Господня; v oficiálnom preklade Rímskeho misála od 1973 Triumf Kríža; v oficiálnom preklade Rímskeho misála Povýšenia svätého Kríža, zatiaľ čo preklad roku 1973 je nazvaný Triumf kríža; v niektorých častiach *anglikánskej cirkvi* sa nazýva Holy Cross Day; tento názov tiež používajú *luteráni*; sviatok je tiež niekedy nazývaný Sviatok Svätého kríža; podľa legendy Pravý kríž bol objavený v 326 sv. Helenou matkou rímskeho cisára *Konštantína Velkého*, počas jej púte do Jeruzalema; na mieste objavy bol potom postavený Chrám Božieho hrobu (pozri *Boží hrob*); kostol bol zasvätený deväť rokov neskôr; ďalšie legendy hovoria, že v 614 časť kríža bola odnesená z kostola Peržanmi ako vojnová korisť cisára Chosroese II.; potom bola získaná späť byzantským cisárom Heracliom v r. 628; z Konštantínopole a tu ju vrátil patriarchovi Zachariášovi nasledujúci rok; dátum sviatku označuje vysvätenie kostola Svätého hrobu v 335; išlo o dvojdňovú slávnosť, hoci reálne vysvätenie kostola bolo 13. septembra, kríž sám bol prinesený pred kostol na 14.septembra, aby duchovenstvo a veriaci sa mohli modliť pred Pravým krížom; pozri *svätý kríž*, *Oslávenie kríža*

https://en.wikipedia.org/wiki/Feast_of_the_Cross

<https://www.google.sk/search?q=Exaltation+of+the+Cross&espv=2&biw=1844&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CDEQsARqFQoTCMfp4Pncg8gCFYluFAodmNwBkg&dpr=1>

J. Colombe: Povýšenia svätého Kríža (Prebohaté hodinky vojvodu z Berry, 1485 a 1486)

Piero della Francesca: Povýšenie kríža (freska v chóre sv. Frntiška z Assisi v Arezzo, 1452-1466)

A. Elsheimer: Povýšenie kríža (1605)

J. Vignali: Povýšenie sv. kríža (17.st.)

J. de Valdés Leal: Povýšenie kríža (1680)

Povýšenie na kríž - *Vztyčovanie Krista*